

ØNSKER PRÆMIER FOR EKSPORT AF FILM

Ove Sevel, Nordisk Films Kompagni.

skal fordeles. Vi håber, at enigheden er en hæderlig sikkerhed mod fejltagelser, og kommer vi i tvivl, siger vi altid til os selv: – et virkeligt naturtalent vil ikke lade sig slå ud af en grovsortering ved Filmskolen. Et naturtalent vil altid slå sig igennem.

– *Betragtes TV som konkurrent eller forbundsfælle?*

– Det er klart, at TV trækker publikum fra os. Læg mærke til at biograferne stråler som små sole, hvis TV i en uge har haft et dødsenstrist program. Danmarks Radio er så givet en konkurrent, men kunne såmænd godt blive noget i retning af en forbundsfælle. Filmstof forsømmes i alt for høj grad i TV's programlægning. Kun hver 14. dag kan man præsentere et magasin, som oven i købet må deles med teaterbranchen. Jeg synes godt, man kunne ofre noget mere tid på film.

Vi mangler sgu en Filmens Gunnar Nu. En sådan person ville betyde umådelig meget for filmbranchen, men desværre er det nok et ønske, som aldrig vil blive indfriet.

– *Kan der ikke tjenes penge på TV?*

– Samproduktioner med TV vil sikkert kunne realiseres, men det er planer på det helt forberedende stade. I Sverige har man lavet en prøveordning, hvor Sveriges Radio og Filmbranchen er fælles om at dreje en film. Først skal filmen vises i biograferne i 18 måneder, og derefter har Sveriges Radio forpligtet sig til at købe filmen til forevisning i TV. Det bliver spændende at se, om den ordning vil falde ud til begge parter tilfredshed, og i hvert fald synes jeg, at man først skal have lov til at høste erfaringerne i Sverige.

Senere kan vi så vurdere, om det vil være noget for os. Et samarbejde med TV er imidlertid ikke så ligetil, som mange forestiller sig. Der er en hel række praktiske detaljer, som lægger sig hindrende i vejen for et samarbejde, og som eksempel kan blot nævnes, at TV kører film med 25 billeder i minuttet, mens filmselskaberne filmer med 24 billeder i minuttet. Ikke uoverstigelige vanskeligheder, men dog irritationsmomenter.

– *Pornografiske film er ikke redningsplaner i kampen mod TV?*

– Der er ikke flere penge i pornografi, end i film i andre genrer. F. eks. har de to Fredesfilm indbragt lige så meget i udlandet som salget af »Jeg – en kvinde«. Ganske vist spillede »Jeg – en kvinde« betydeligt mere ind, men til de producerende selskaber har det økonomiske udbytte ligget på samme niveau.

– *Og censurens ophævelse går De ind for?*

– Fuldt og helt. Det er en helt naturlig ting, at voksne skal have frihed til at se de film, de har lyst til, uden at kontrolinstanser blander sig for at afgøre, hvad man har godt af at se. I øvrigt har Nordisk Film vist kun en enkelt gang været i karambolage med Filmcensuren. Det var Knud Leif Thomsen, som ville provokere med »Gift«, og vi vidste, at scenerne ville give problemer.

Apropos censur-afskaffelse så synes jeg, at det, er både flovt og pinligt, at biograferne lod sig repræsentere af en deputation, som i folketinget har protesteret mod afskaffelse af filmcensuren. Det er ganske simpelt for dårligt, at biograferne ikke tør tage ansvaret for at sammensætte et repertoire uden at en censurinstans har sagt god for indholdet. Det er en uværdig indstilling.

Karsten Svensson.

Manden bag mere end en snes danske underholdningsfilm, chefen for Merry Film, Henrik Sandberg, er utilfreds med den nuværende filmstøtteordning.

– Støtten burde være mere generel, siger han. Hidtil har man udelukkende brugt kunstneriske kriterier, og det kan slå den danske filmindustri i stykker, for havde vi ikke haft de danske underholdningsfilm, kunne to tredjedele af vore biografer godt lukke.

– *Fordi der ikke er tilstrækkelig mange udenlandske film, der appellerer til det danske publikum?*

– Ja, jeg kunne slet ikke drive min biograf på Amager, hvis jeg ikke havde haft mine egne underholdningsfilm.

– *Hvor mange film har De lavet i de 10 år på Merry Film?*

– Vi er igang med nummer 24. Det er et politilstykke, »Sjov i gaden«, med Dirch Passer og den lille pige Winnie, der havde succes sammen i »Dyrlægens plejebørn«. Begge film er iscenesat af Carl Ottosen.

– *Hvor mange af de 24 film er »Soldaterkammerater«?*

– De seks. Det var dem, jeg begyndte med, og jeg satsede alt, hvad jeg havde sparet sammen, på den første, men den blev jo heldigvis en succes, selv om kritikken sablede den ned.

– *Men nu er »Soldaterkammerater« vel udspillet?*

– Nej, vi har genoptaget én hver år de sidste fire år, og i år kommer den femte op igen.

– *Vil det sige, der kan ventes flere nye »Soldaterkammerater«?*

– Nej, det begynder jo at blive lidt svært at variere. Men vi blev jo efterhånden eksperter i genren, så vi har fulgt »Soldaterkammeraterne« op med »Flådens friske fyre« og »Majorens oppasser«.

– *De har en fortid i reklamefilmbranchen. Var det kunstneriske ambitioner, der fik Dem til at begynde med spillefilm?*

– Nej, jeg skal ærligt indrømme, at jeg begyndte at producere spillefilm, fordi jeg mente, at der var penge at tjene ved det. Mine ambitioner har altid gået ud på at producere film, der kan underholde og i øvrigt er gode.

Men om ambitionerne er kunstneriske, det ved jeg ikke, for hvad er kunst? Hvis det er film, som en stor del af befolkningen enten helt svigter eller udvandler fra midt under forestillingen, så overlader jeg gerne de »kunstneriske« ambitioner til andre.

– *Kritikken har ofte været hård ved dem,*

BT har sågar engang forlangt Deres hoved på et fad og tilbudt at stille eksekutionspeloton til rådighed. Går sådan noget Dem på?

– Det gjorde det efter det første par film. Men jeg lærte hurtigt, at den kritik, jeg bør tage hensyn til og kan glæde mig over, er det betalende publikums kritik. Og den har som oftest været god.

– De har engang sagt, at den lette genre har De forstand på. Men det er vel næppe nok. De må vel også selv tro på det, De laver, for at få en publikumssucces ud af det?

– Det er klart. Vi tror på de film, og vi morer os godt og har det dejligt, når vi laver dem. Ellers ville filmene blive noget juks.

Det synes vi ikke selv, de er, men alligevel vil anmelderne ikke acceptere dem. Og det forstår jeg ikke, for disse film er jo upræsentiose, de giver sig ikke ud for at være andet end de er, nemlig underholdningsfilm. Hvorfor skal de så bedømmes i forhold til Dreyer-film?

Selvfølger er det noget andet, hvis vi laver et dårligt stykke håndværk, så er det i orden at skælde os ud.

Men vi kan jo trøste os med, at det store biograf søgende publikum for længst har opgivet at rette sig efter anmeldelser.

– Er De tilfreds med alt, hvad De laver? Har De aldrig fortrudt, at De lavede en film?

– Jeg har aldrig fortrudt en film, men selvfølgelig må vi gå på akkord på nogle punkter, fordi vi ikke har penge nok. Vi er utilfredse med, at vi ikke kan ofre noget mere på vore film, og det er den nuværende støtteordnings skyld.

Hvis vi kunne ofre noget mere på filmene, kunne vi eksportere dem i en helt anden målestok end nu og tjene mere valuta hjem. Jeg synes, støtteordningerne burde ændres, så vi f. eks. kunne få en præmie for at slæbe valuta hjem.

– Ja, De siges at være den danske producent, der har solgt flest film til USA. Hvilke film er det?

– Jeg har i den seneste tid været med til at sælge film som »Der var engang«, »Det kære legetøj« og »Jeg en kvinde 2« samt den nyeste – »Der kom en soldat« frit efter H. C. Andersen – til USA til gode priser. Det er glædeligt, at vort eksportmarked bliver større og større. F. eks. går »Jeg en kvinde 2« i 24 kopier i Japan i øjeblikket, det er aldrig set før.

– Men den typiske danske folkekomedie kan vel næppe eksporteres?

– Til det skandinaviske marked kan den, især i Norge går vor film godt. Desuden har vi et marked i Tyskland, hvor f. eks. Dirch Passer, som nu er min co-producent, har et godt navn.

Men der kan da også stadig laves film, som udelukkende henvender sig til hjemmemarkedet, men så skal de også appellere til den største del af befolkningen og må folgelig ikke være problemfilm. Det koster lidt over en million kroner at lave en af vore underholdningsfilm, og jeg regner med, at filmen skal ses af over en halv million mennesker, for at det kan løbe rundt.

– Er det overhovedet sket for Dem, at De har tabt penge på en film?

– Tre gange. »Der var engang« blev en stor publikumssucces, men den var for dyr at lave. »Sorte Sara« som jeg selv vældig godt kunne li', kostede også penge. Endelig fik jeg en bet på »Et døgn uden løgn«.

– Hvilken film har så skæppet mest i kassen?

– »Sommer i Tyrol«. Den blev set af næsten en million mennesker, hvilket var rekord på det tidspunkt.

– Har De nogensinde fået støtte fra Filmfonden?

– Ja, én gang. Og vi blev da kun slået halvt ihjel. Vi fik vist nok halvdelen – måske lidt mindre – af de 700.000 kr., vi havde søgt om til »Der var engang«.

– Er De skuffet over kun at have fået støtte den ene gang?

– Ja, men vi har nu heller ikke søgt til andre film. Vi har fundet ud af, at vore film ikke har nogen chance under den nuværende støtteordning.

– Hvordan får De så finansieret Deres film?

– Der er nogle mennesker, der stikker penge i dem, ligesom jeg har stukket penge i andres film. Men efterhånden må man til at råbe vagt i gevær, for det er blevet dyrt at lave film. En stor succes giver ikke mere end 10-15 pct. udbytte af den investerede kapital, og det er ikke meget, når man tager risikoen i betragtning. Det er, fordi man elsker filmbranchen, at man fortsætter.

– Hvad med co-produktioner sammen med udenlandske selskaber? Det begrænser da risikoen.

– Det er rigtigt, og så er der to i stedet for én, der er interesseret i at få filmen solgt eller udlejet i størst muligt omfang. Men det er jo kun visse film, der egner sig til det, og den danske folkekomedie gør det jo f. eks. Vi har været med i to co-produktioner. Willy Breinholts roman »Elsk din næste« blev dansk-tysk co-produceret for to år siden, og Astrid Henning-Jensens nyeste film »Mig og dig« er dansk-svensk co-produceret. I det sidste tilfælde skyldes det udelukkende, at filmen er optaget dels i København dels i Stockholm.

– Hvad siger De så til samproduktion med TV?

– Jeg siger, at man kan ikke både blæse og have mel i munden.

– Et statsligt produktionsselskab er vel heller ikke lige det, De drømmer om?

– For himlens skyld nej, vi skulle jo nødig have polske tilstande. Vi lever da heldigvis i et frit land med frie mennesker, der kan gøre hvad de har lyst til. Jeg har altid kæmpet for frihed, fri konkurrence og lige chancer for alle.

– Hvordan er De som producent i forholdet til instruktøren?

– Jeg er ikke nogen normal producent, for jeg kan ikke lade være med at blande mig i alt. Når det er muligt, er jeg også med til optagelserne. De fleste andre producenter nøjes med at sætte projektet igang, finansiere det, finde instruktør og besætte hovedrollerne. Men jeg kan altså ikke lade være med at blande mig.

– Giver det ikke gnidninger i forholdet til instruktøren?

– Det kan selvfølgelig ikke helt undgås, men det er nu et samarbejde at lave en film, og de instruktører, jeg hidtil har haft, har været glade for samarbejdet.

I øvrigt blander jeg mig ikke mere så meget, som jeg har gjort. Lanceringen af nye film og eksportarbejdet tager efterhånden så megen tid, at det er sværere at følge med i det daglige.

– Hvad sælger en dansk film?

– Hvis en film er håndværksmæssigt godt lavet, kan den sælges til det publikum, den henvender sig til.

– Men hvad prioriterer De selv højest, når De skal igang med et filmprojekt. Er det historien, eller er det nok med en god skuespiller som udgangspunkt?

– Vi starter med ideen og miljøet og besætter så rollerne med skuespillere, men instruktøren er nu den vigtigste person. Selv en så populær skuespiller som Dirch Passer kan ikke redde en film, hvis den ikke er godt håndværk og fortæller en historie, der underholder. For det er skam svært at få folk til at more sig og grine, det lover jeg Dem.

– Lige et PS-spørgsmål. Hvordan går det med planerne om Merrys filmby i Farum?

– De er skrinlagt, fordi vi ikke kunne få lov til at bygge atelier af Farum Kommune, så vi fortsætter med at leje os ind hos Peer Guldbrandsens Novaris Studio, som har Nordeuropas største scene.

Men vi har da stadig den velbeliggende grund i Farum, hvis der engang skulle blive givet grønt lys. På den anden side indbyder filmsituationen i dag ikke ligefrem til store byggeinvesteringer. Carsten Winkler.

Henrik Sandberg.